

СПОРТ
Блархой вежарий грекоримски латара турнире чемпионаш хилар

16

ДОГЦИЕНА ГИУЛАКХ
«Дегагара дегага» яха, гойтам дIахьоргба ГIалгIайчен лоамашка

11

СЕРДАЛО

1923 100 лет

WWW.SERDALO.RU

ГIАЛГIАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№35 (12562)
Тов бутт,
15 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

ЮКЪАРЛО

Сага могошал лорae
ГIерташ къахьегараш

2

ЭКОЛОГИ

Министерства
дакъалоацаргда
массехк ерригроссе
акцешка

4

ГIАЛИЙ ТIАРА ХЪАЛ
ГIалгIайче парка
юхерча хина йистош
цIенъийр

6

БЕРИЙ ДУНЕ
ГIалгIайчен столице
Единороссаш хъажар,
«Новая школа» яха,
проект маъхал мишта
йоаккх

8

НАВЪАШ

Республикера навкъаш
тоаду болх дIахьош ба

10

@gserdalo
vk.com/gserdalo
Дзен сердало
www.serdalo.ru

Керттера проекташ

ГIалгIайче дийцар,
СКФО дегIайоалаяра тIадерзадаь,
кагийбарашта бакъахьа хетараш

5

Инвестиций навкъаш

Министерстве дийцар
«Деловая Ингушетия»
яхача VI экономически
форумах

2

Сага могошал лорае герташ кяхъегараш

Коазой Мадина

1922-ча шера, моажола бетта 15-ча дийнахъа длаболабабб Россе санитарно-эпидемиологически кхуврчо ший болх. Цу хана денза, 2004-ча шерага кхачалца дукха тайп-тайпара хувцаш ловш хъайоагIа из моттиг. Президентта указах (№314), 9-ча денна бIастан хьалхарча бетта, 2004-ча шера, хьакхеллар тахана паччахьалкхен санитарни кхуврч. Таханарча дийнахъа из йоккха болх-моттиг я, массе субъекташка хъайийла филиалаш йолаш. Шоай балха тIехъа доглазаш, нахъа унахцIенон лора-яра долча гIулакха урагтга латт уж нах. Царна тIадехка декхаш докхий да — уж ба республика массе миингашкара санитарни хьал тохкаш, лорадеш, цIаьхха цхъа инфекци, у даьржа моттиг хуле, из хьал тоадара тIехъа дикка кхъаьеге дезараш. Таханарча дийнахъа, уж тоабаш кхъаьегаш я: Назранерча, МагIалбикерча, Шолжа-пхьерча районашка. 2006-ча шера денза цу кхуврча кулгалдеш ва унахцIенон Илман кандидат, цIихеза лор вола Камурзой Борис. Цига кхъаьегаш болча 64 сага юкьера, дукхагIбараш, унахцIенон гIулкхаца бувзам бола нах ба. Царца цхъана са-

нитарни хьал лорадара тIехъа кхъаьегаш хьабоагIа гигиенахи эпидемиологехи болча кхуврчера болхлой. Чаккенакхъан Хьасана кулгалдеш, ший болх лакхача боараме дIахьош я из моттиг. Тахан цар доалахъа я: шиь оперативни моттиг, бактерологически, вирусологически, санитарно-гигиенически йола кхоь лаборатори. Из боккха болх, тахан, вай республике дIабахьар малагIа лагIа тIа латт дийцар тхона, Роспотребнадзора кулгалхочун гIонча йолча, ГетагIазанакхъан Зарас.

— Тахан ер болх федеральни оагIонца дIахьош ба. Вай мехка хьаоттадаь латташ да, зIамигача, йоккхача бизнеса административни низ сов чIоагIа ма бе аьнна, бакъда, вай республике цхъацц хувцаш бахъан кхыча тайпара латт из хьал. Оаха тIахьожам лоаттабу моттигаш — ишколаш, берий бешамаш, дарбанчеш. Планови тIахьожам юкье я: республикански клинически дарбанче, МагIалбикера дарбанче, Шолжа-пхьера керттера дарбанче. Цу моттигашка гIолла дукха адам чакхдоал, цунга хьежжа лакха кхерам болча оагIонца латт уж. Ишколашка, берий бешамашка оаха тIахьожам лоаттабу, бIайха буа кхача хилийтара тIехъа. Тха

декхар да, пищеблокера хьадоладенна бера хьалхашкарча оаркхинга чу кхачалца, цу даара хьал довзар. Шелденна дале, е дика боацача кхоачамах кийчдаь дале, из даар бера даа йиш яц. Белгалде деза, кхыйолча субъекташка санна, цу тайпарча моттигашка отравленеш хинна хIама, вай республике хиннадоацилг. Геттара гIадвугаш гIулакх да из.

— **Кхы а малагIа дикаш хьаодергдар Ia?**

— Ковид яха инфекци яржача ханна, эггара хьалхарча юхъанца, цун духьале е эггараш Роспотребнадзора болхлой бар. Из лакха кхерам бола инфекци, шоай дегIаца йолга ца ховш лелар дукхагIа бола бахархой. Хара аэропорте я Роспотребнадзора кхъаьегамхоша тIахьожам лоаттабу санитарно-карантинни пункт. Наха юкье из долаш саг вий хьаже, Iалаьмате чехка из дIахо даржаргдоацараш юкьедоладора цар. Цу кердача вируса эггара хьалха тохкам бе эггараш, Новосибирскерча кхуврча болхлой бар. Цу хана из вай мехка хьачудаланза дар. Шоай лабораторешка цу наха хьакхелла, дарбанчешка дIадоаржадир, цу унзарча лазара духьала дараш. Тха керттера декхар эпидемиологеза дувзаденна да, цудухъа, мичча хана сомаэккха йиш йолаш, тхъайса латтараш да тхона дагдаоакхаш.

— **МалагIа моттигаш я уж?**

— Лоамашкара маьлха кашамаш хинна моттигаш лораю оаха. Вайцига гIолла у чакхданна хинна ханаш 14-ча, 17-ча бIаьшаре латт. Цунга хьежжа, тахан кхера везаш хIама дац, у доаржаде йиш йола вирус цигара дIадаьннад. Тахан оаха лакха теркам лоаттабераш, ма даггара, яржаш йола суликаш я. Уж геттара чIоагIа лазараш дIай-хъай кхухьарех я, цудухъа селий мехкарча, уна духьала тIом лоаттабеча, кхуврчаца бувзам лоаттабу оаха. Хан-ханнахъа хьабаькке лийца суликаш дIа а йиье тохкама болх дIахьу цар.

— **Мишгад вай суликий хьал?**

— Таханарча дийнахъа, кхера

везаш цхъаккха хIама дац.

— **Кхы малагIа кхерам ба вайна инфекцешка диллача?**

— Крымско-геморрагический лихорадка оала лазар. Эггара хьалха из гучаиккхар, цхъан цIагIарча кхъа сага вахар хоададеш, 2004-ча шера. ВиьлагIа вола саг халла кIалхарваьлар цу унзарча инфекцех. ЦIагIарча хъайбашта тIера, кулгайоахкоргаш йоацаш, фашкаргаш йоахаш яллар цIен нана. Наьнагара из инфекци, цунга хьожаш хиннача мехкарашта дIатIаьлар. Лазар, хIетта хьакхийтгача хана, гучадакха маганзар. КхоалагIа саг цу тхов кIалара вежача мара, консилуим йинзар. ТIаккха кхийттар этгача хьалах. Тахана-м из лазар вайцига лорадеш да, бакъда, цу хана, уж кхо саг ханнахъа кIалхарваккха низ хиланзар.

— **Мишга дIадодалу из лазар?**

— ДегIа йIовхал геттара лакха айлу, цхъацц йолча моттигашкара цIий долалу. Къаьстта, цIий ца сацарах бов нах. Тахана-м хьал кхыча тайпара латт. Ростонерча, Ставрополерча кхуврчашца бувзам лоаттабу оаха. Цар массе оагIорахъа гIо ду тха белха тIехъа. Оаха даь лабораторни тохкамаш, Ставрополерча керттерча кхуврче юха тохкам беш чакхдоах. Вайцига болх беш бараш лакха говзал йола нах ба. 20-шу, 30-шу цу балха тIа кхъаьегаш, ха яьккха ба дукхагIбараш.

Царех цхъаццабарий цIераш яха лов сонна тахан. Гигиенахи эпидемиологехи болча кхуврча бактериологически лабораторен кулгалду Могушканакхъан Хьанифа, тIехъа тIа мел баьккарашма мах баь варгвоаца дика хьехархо хинна латт. Дуккхача наха накъа яьнна, ший болх дика бовзаш кхъаьегамхо я. Таханарча дийнахъа цунга кхоачаш болхло вац вайцига. 50 шера санитарни гIулакхе болх беш хьабоагIа Долтмарзанакхъан ИсмаIал. Тахан, нахаца декъа дукха Iодаьд цу гIулакхе латташ. Шоашта тIадехка декхаш бехктокхаме дIахьош, белгал болаш хьабоагIа: Мурзабеканакхъан С. С, Оздой Л. А, Хашенакхъан Л. И, Исмейланакхъан А. С, Гайсананакхъан Р. А, Дарчанакхъан У. А, Цхьурой Х. М, Совтанакхъан Н. И, Хамхой А. Х, Исмейланакхъан Э. С, Цюлой М. Б, Боканакхъан Т. Б, Iелджаркхъанакхъан М. К, Зархматанакхъан Т. С, Дибаранакхъан И. М, Гадаборшанакхъан М. М, Налыганакхъан Ф. М, Арсамаканакхъан А. С, Совтанакхъан Л. К, БIархой Р. М, Малсаганакхъан А. М, Албаканакхъан Л. М, Боканакхъан Р. Б, Дзейтанакхъан М. А, Дубовик Н. И, Малсаганакхъан Б. А, Йовлой Д. С, иштга кхыбараш а. Къаьстта цу наха, шоай болх лакхача боараме доглазаш дIабахьарах, Даьла кхъаьегамца республикере санитарни хьал лораде аьттув боал.

Къаман Собране спикера дехар ду Украинерча хълах лаьца бакъдоацараш ма доаржаде яхаш

Муса Алоев

Парламента кулгалдеча Тумхой Мухьмада дехар ду бахархошка, интернета оагIонашка, Украинерча хълах дола бакъдоацараш наха юкье ма кхайкаде яхаш. «Социальни оагIонашка касткастта арадувл, Украинерча тIема операцех дола, нийса доаце къамлаш. Цу юкье вай мехкахой хиларга хъежжа, нах чIоагIа сатемах бехий хъовз, моллагIа хIама хезача.

Из операци йолаенна-ча дийнахъа денза, цига дакъа лоацача вай мехкахошца бувзам лоаттабу Мехкдас Келматанакъан Махьмуд-Иаьлас, кхьбола Иаьдала болхлоша. Боккъала а, шоашта бакъдар ца ховш дола къамлаш доаржадеш наьха дегаш ма дохаде, зехъа сагот ма дайт. Диц ма де, цу юкье вай гаргарбараш, безараш, бовзараш болга!», — аьлар Парламента спикера. Цо белгалдир, Ростроверчеи Белгородерчеи госпиталешка, таханарча дийнахъа, лозабав, вай IБ кагий нах бадалга.

«Мехкдас хъожаь, вай мехкара комисси я цига Iойодаш. Цу юкье ба: Госдума депутат вола Татренакъан Муслим, правительства кулгалхочун хьалхара Iонча Iовлой Мухьмад, МЧСа кулгалду Татнакъан Iийса, юртбоахама Iулакха министр Гаьгенакъан Мухьмад. ТIема доакъашхошта мел эшаш дола, Iо дергда Iаьдало. Тахан бахархоех лечкъадеш, цхьаккха хIама дац», — аьлар Парламента спикера.

Иштта цо хъоахадир, вай къаман кагий нах лакха майрал, денал гойташ духъала латталга. Могаш, маьрша болаш уж цIенах кхетарга хъежаш ба, беррига мох! Шийна ховш бакъдар доацаш арадоахача къамлаша дерригача къаман зе ду! Из кхетадеш хила веза, тахан, вайх хIара вар!

Министерстве дийцар «Деловая Ингушетия» яхача VI экономически форуммах

Берданаькъан Лорс

ЯлхлагIа «Деловая Россия» яха Экономически форум дIахьоргъя, тов бутт бовш. Из дIаяхъара декхар тIадиллар ва, ГалгIайчен Кулгалхо Келматанакъан Махьмуд-Иаьла.

Из мероприяти дIахьоча юкъа лерхIаш да, ГалгIайчен компанеша арахийца тайп-тайпара продукци гойта, цу юкье, иштта хургъя берригача мехка регионаша арахецаш йола продукци а, цар лостам ба АПК, туризма чубоагIаш. Цига

лерхI 160 предпринимателаша арахецаш йола продукци гойта.

Выставка дIахьош хилар маIан — моттигерча предпринимателаша арахецаш йола продукци йовзийтар, республика предпринимателий а, иштта кхьча регионий предпринима-

тели а шоала айхха бувзам хилитар.

Иштта, форум дIахьоча юкъа, инвестице лоархIамеча кьхаташта кулг яздергда. Цунах хоам бу, ГалгIайчен экономика дегIайоалаяра министерства.

Онкологически лазарца дувзаденнарех дийцар республике

Султыгнакъан Йоакъап

Правительстве дIайихъача кхетаче, онкологически лазарца дувзаденнарех дийцар. Цу лазарах могаш боацача унахошта деча дарбах, химиотерапи дIаяхарах, из

хала лоархIаш дола лазар республике даржаргдоацаш дIакхухъача белхах дараш — хъоахадир.

90% процентага кхочаш бола унахой, дарбанче бадаш, шой могашал меттайоалае

гIерташ ба, 5% унахой амбулаторни дарба деш ба. Кхо бутт массаза боал, кертгерча онколога керттерча лора Iончаца тохк из лазар кхийтгача наьха хьал, царна деча дарбах дараш. Таханарча дийнахъа, Республикански дарбанче, цу ла-

зарах болчарна 18 моттиг я, МагIалбикерча дарбанче — 3, Шолжа-пхьерча дарбанче — 7, Назранерча районни дарбанче — 3. Лакха тIахьожам лоаттабеш дIахьоргдолаш да, цу халача лазаро лаьцача наьха Iулакх.

ГалгIай йоазонхочун «Утешитель» яха книжка арадаьлар

ГIазданаькъан Ахьмад

Поэт, журналист, аналитик волча Султыгнаькъан Йоакъапа, «Утешитель» яха, книжка арадаьлар дукха ха йоацаш. Халача социальни бувзам дувц цу тIа йоазонхочо. Хьагойт, атта доацача танарча вахаре, дика саг ва аьнна цIи йоаккхийташ ваха мелла лоархIама да. «Вай вахар — хIара дийнахьа нийслуш долча, шоайла бувзам болча хIамаех латт.

ДIайодача ханаца вахарера дIайоал: цхьан хана йоккхий хийтта коталонаш, улув лаьтта нах, вай хьаккхелла доккхий гIулакхаш. Цар когаметта гучабувл керда нах, тоабаш, доккхий дараш санна зIамига а гIулакхаш. Вай дерригаш Iемад, хIара хIаман юхьиг, юкьера моттиг, юххера чаккхе а йолга. Юстарваьнна хьечача дикка хоалу из деррига. Цхьадолча, вахарерча хIамаша дIахо мишта лела веза хьагучадоаккх вайна», — иштта я книжка автора керттера уйлаш.

КIоаргга уйла е ховш, вахарера гIулакхаш, ма дарра, кхетаде, царна боагIаш бола мах оттабе ховш волча сага книжка да арадаьнар. Султыгнаькъан Йоакъап, «Сердало» газета керттерча редактора ГIонча волаш, дуккхача шерашка тIатеIа къахьегаш хьавоагIаш саг ва. Мехкахошта дика вовз из, цо язdechа балхашка гIолла. Цун кхоллама никь бовзаш болча наха, геттара хозахеташ тIаэцаргда керда книжка.

Министерства дакъалоацаргда массехк ерригроссе акцешка

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайчен керттерча экономически боахамо дакъалоацаргда, массехк ерригроссе акцешка, цох дийцар, ГалгIай Республика Iалама Министерства коллектива совещани дIахьош, кулгалхочунца, Шаденаькъан Ахьмадханаца аьлар, «Сердало» газетага, ре-

гиона бокьонаш лораяра боахама пресс-служба.

«Керттера дувца оттадаь дошдар, гуйранара ха дIаяллалца йолча хана, дIаяхьа езаш латта мероприятеш.

Министерства кийчлуш я, «Вода России» яха Ерригроссе хина объекташка нувхаш дIайоахаш йола акци дIаяхьа,

иштта хIара шера, «Сохраним лес» яха хьу меттаоттаяра Ерригроссе акци а, «Зеленая Россия» яха экологически субботник а дIадахьа», — аьлар хоамо. Моажола бутт дIаболалуш «День реки Сунжа» яха, экологически, республика юкьара традицех латта цIай дIадахьа лерхI. Из дIахьоча хана, республика хина керттерча объек-

ташка хина зем боаккхаш, цун хьал довзаш йола мониторинг ергья.

Региона Iалама Министерстве белгалдир, ГалгIайчен экологи лораш дукхача гIулакхашка дакъалоацаш хургба боахамий болхлой, иштта цунна чуйоагIа ийгь организаци.

Назранерча мэри дийцар гIалгIай мотострелкови рота хьакхолларах

БIархой Муслим

ЛаьрххIа вIашагIеллача, тIема операцен юкье дакъа лоацаргдола, гIалгIай мотострелкови рота хьакхолларах дийцар, селхан пхье кул-

галдеш волча Йовлой Урусхана администраце дIайихьача кхетаче.

Цига дакъа лоацаш хилар: ГОВД, ФСИН, пхьерча Горсоветта, администрацешкара болх-

лой. Иштта, цига вена хилар, ше раьза а волаш, тIема операцен юкье дакъа лаца ловш вола вахархо. Кхетаче дийцар: каьхаташ вIаштIехьадахара гIулакхах, цига дакъа лоацача

наха оттаяьча льготех, бокьонех.

Пхье кулгалхочо ший болхлошта тIадиллар, цига баха безам барашта, шоай каьхаташ, кхийола хIамаш кийчье гIо де аьнна.

Балкхарой поэта Кулиев Кайсына 105-шу дузаш, Магаса мэре, дикагIа болча йоазон балха, конкурс кхайкаяь

Берданаькъан Лорс

Регионашта юкьера статус йолаш я конкурс, цига дакъалаца йиш йолаш ва моллагIвар, миччаьа из вахаш вале а. Столица Iаьдало цу нахага кхайкарал ду, шоашта ховр гойтара цу юкье дакъалаца аьнна. Кхоллама яхьашка дакъалоацарий таро я, шоашта бакъаьа хеташ йола жанр харжа, цихезача балкхарой поэта вахарак дувца.

ГIалгIайче дийцар, СКФО дегIайоалаяра тIадерзадаь, кагийбарашта бакъаьа хетараш

ГIазданаькъан Ахьмад

ГIалгIайчен кагийбарий гIулакха йолча Комитете дийцар, Кьилбаседа-Кавказ дегIайоалаяра кагийбарашта а, иштга республика экспертни сообщество а дича бакъаьа да

аьнна, хетараш. Селхан, «Будущее Кавказа» клуба хьалхле лелаерий кхетаче хилар.

«Цу кхетаче керттера дувца оттадаь дош дар, Кьилбаседа-Кавказ социально-экономически дегIайоалаяра йола проек-

таш маьхалъяхара дош. Кагийбараша шоайла дагабоалаш дийцар, ши-шийна бакъаьа хетар, цъаьаца дола хаттараш даьшхар, тIехъара тIа дича бакъаьа да аьнна хийттар а, юкьедаладир. Цу юкье геттара а бакъаьа да аьнна, хеталуш дола хат-

тараш дIадохийтаргда Кьилбаседа-Кавказа федеральни доазув социально-экономически дегIадоаладара йолча, проектай портфеля юкье уж хургдолаш», — аьнна хоам бир «Сердало» газетага, региона кагийбарий Комитета.

Къаман библиотеке дIахьош керда гойтам ба

ГIазданаькъан Ахьмад

«ДиълагIа Iаьдал оал царех» яха, книжкаех бола гойтам дIабихъар, тахан, къаман библиотеке. Из болх хетабаь баь ба, журналистий барт кхетара Ден. Библиотекерча фондо лорадеш хьадена, цу денца бувзам бола, дукха хIамаш довзаргда бахарошга.

ГIалгIай журналистика истори, цун наькъа тIа хинна толамаш да, цу каьхаташга юкье. «Сердало» дошо бедараш» яха гуллам ба гойтаме. Из болх арабаьлар газета 75-шу дузаш. Журналисташа яздаь дикагIдола белхаш юкье дахар, цу гойтама.

Мехка бовзаш хиннача журналисташа хьабенача кхоллама

наькъах дувц цу юкье. Царех ба Курскенаькъан Юсап, Чакенаькъан Юсап, Шаденаькъан Султан, Цисканаькъан Мухмад-Башир, Угурчанаькъан Аз-мат-Гири. Лакха начIал долча журналиста вахар дувцаш дола, «Дударанаькъан Iайшет: вахари кхоллами» яха книжка довзаргда гойтама хьажархошга. Истори довза ловш бараша хоза

хеташ тIаэцаргда «Сердало» 40 лет» А. А. Мякиева (ШолжагIала 1964 шу) яха книжка. 1923-ча шерагара 1953-ча шерага кхаччалца йола темаш хьоахаяьй цу тIа автора — «Сердало» керда вахар», «Тема ханашкара, «Сердало», «Строительни коммунизм лаьтгача ханашкара «Сердало», — аьнна, дийцар къаман библиотеке.

Из хила йиш я сочинени е дувцар.

Яхьашка дакъалоацаш вола доакъашхо фу ха яьнна ва яха хаттар, оттац укхза, из хила йиш я моллагIа а.

Поэт гIалгIайшца гаргалол йолаш хиннав. Цун цъаьа фусам-нана Дахкильганаяькъан Мухмад-Султана йоI, Макка хиннай. Цо кхоь воI ваьв цунна, цар хержай кхоллама профессеш, хIаьта уж цу тIехъа дика гаьна а баьннаб.

Цун ханарча наха дагадоагIачох, из хиннав денал долаш, халкъашта юкьерча безамах виза, ший тайпара начIал дола поэт.

Цъаьа хIама дар кхоачам болаш цунна денал хилар хьагойташ дола, тIема турпал хиларах миччаьа а ваха йиш йолаш пурам деннача хана, ший халкъ мехкагIа даьккхача вахаргва ше аьлар цо. Вай столице урамах Кайсыма цIи тиллар а мугIарера дац. Магаса керттерча цъхан урамо цунна цIи лелаю. Из лаьрхIад Магаса мэре.

Конкурс дIахьоргья аьтинга бетта цъхоалагIча денгара тов бетта ткъаь пхелагIча денга кхаччалца. Из вIашагIделлараша яхачох, цига котбаьннарашга ахчан совгIаташ лургда. ХIаьта, поэта 105-шу дузаргда лайчилла бетта цъхоалагIча денна.

ГІалгІайче кхел ергья, корта бохабу малар менна, машенаца хиннача кхалсага

Султыгнакьян Йоакьяп

ГІалгІайчен Назрань-шахьара прокуратура бехке хилара тІачІоагІдир, регионе яхаш йола кхалсаг, корта бохабу малар менна йолаш, машенаца хиларах, цунна духьала хьадийллад уголовни гІулакх. ХьалхагІа а цу тайпара менна йолаш, машенаца йоагІаш соцаья, уголовни бехктокхаме оттаяь хиннай из аьнна, хоам бир «Сердало» газетага, региона тІахьожам лоаттабеча боахаме.

Лоткъамхоша яхачох, из кхалсаг, карарча шера, кІимарса бетта административни бехктокхаме оттаяьяр цу тайпара корта бохабу малар менна, машенаца цо никъ арабаккхарах, хІанз юха а «HYUNDAI SOLARIS» марка машенаца, менна йолаш Іаьдало хьалаьцай из, из геттара чІоагІагІа йола яха наркотически молхаш менна хиннай, ше араьалалехьа машена номераш Іо а яьха.

Хоам бу, машена тІара Іоаяккхай корта бохабу малар менна йола кхалсаг, ГІалгІай Республика гІолла йолча, МВД УГИБДД ДПС ОБ ДПС инспектора, Назрань-шахьаре, Осканакьян урмах аьнна.

Уголовни гІулакх прокурора дІадахьийтар, республика Магассерча районни суде.

ХьалхагІа «Сердало» газето хоам баьбар, Илдарха-ГІалий тІа вахаш волча сага, наркотикаш эза а волаш машен лолалаш хиларах, хьалаьца, цьа шу испытательни хатехай аьнна.

ГІалгІайче парка юхерча хина йистош ценъйир

Султыгнакьян Йоакьяп

Шолжа мэре ЖКХ, ГІалгІай Республика Іалама министерства болхлоша, салоІама парка уллурча боккхача Іама гонахьа, берда йистош ценъеш бола болх дІабихьар, Іокхийса нувхаш а, иштта эрий тІаьнна баьцаш а дІаьоахаш. Берригача Іама гонахьара нувхаш лохьеш, лостам беш дІабихьар из болх аьнна, хоам бу «Сердало» газетага, ГІалгІай Республика Іалама министерства пресслужба.

«Вода России» яхача Еригроссе акцех экологически суботник дІадихьар. Цу дикача акце дакъалоацаш хиннараша 35 галий дизза нувхаш гулйир: Іоакьянгах, пластикови шушаш, аьшкана банкалгах, пакеташ, салфеткаш, кхы а дукха хІамаш.

Белгалду, из доацаш а, цу берда йистошка цига салала ухача наха дукха нувхаш юташ хилар, цул совгІа, ехача шушай Іоакьянгах а дукха яда, уж чІоагІа кагийбарашта когах яхара кхерам болаш я.

«Цхьан-шин сахьта, юкьярча низаца, 1,5 километр йола моттиг ценъяь яьлар. Гулъяь нувхаш дІайихьар суботник деш хиннача ЖКХ служба болхлоша» аьлар, региона Іалам лорадара бехктокхаме хила аьнна, шоашта тІехьа нувхаш дІаьа, тІехьа тІа доагІаца ноахалла, дика масала дита аьнна. Иштта, шоай бераш а, хьамсарча мехкара Іалам лорадара тІакхуш хургдолаш, масала гойта аьнна.

ХІанз салала безам болаш, укхаза хьабоагІаца наха массеж парІатарІа а ценагІа а я, доазув гобаьккха цендаь хиларах.

Назрань-шахьаре вІаштардаьча ценой подвалаш ценъеш болх дІабихьар

БІархой Муслим

Назране дукхаза вІаштардаь ценош леладеш йолча «Модуль» яхача ЖЭУ компане, бархІагІа денна, тов бетта,

Базоркина проспектах латтача вІаштардаьча ценой подвалаш ценъеш болх дІабихьар. Лакхехьа белгалдеча цІагІара, подвалашка латтийса, хий хьара эзар компане болхлоша, из

деррига а хІана дац аьнна, подвалаш хих хьалйиза дар», — аьнна хоам бир «Сердало» газетага, шахьара администраце.

Мэре болхлоша яхачох, карар-

ча хана, уж моттигаш ценъеш латт.

Болх чакхбаьнначул тІехьагІа, Іоухаш дола хий подвалашка хьаьовргдоацаш, ерига турбаш хувца лерхІ.

Зе доалаш йола моттигаш хургйоацаш, длахьош я хоамий компани

Берданаькъан Лорс

«Россети Северный Кавказ»-«Ингушэнерго» филиала говзанчаша, бахача наха юкье тока аьшкасаьргаш ток тега, зе доалаш йола моттигаш хургйоацаш длахьош я хоамий компани. Цар тлахьех вай юкьярлонна терко, тока аьшкасаьргаш долхаш йола моттигаш лораяра, лаьтгара а лакхагIа а доакка саьргий мугIараш зене доацаш хургдола оагIув лораяра.

Российски Федерацие, 2009 шера саькур бетта 24-ча денгара болча Правительства Соцама, цу саьргашта юхе хила могаеш йола оагIув белгалъяь: 2 метр — 1кВ ЛЭП лохагIа; 10метр-1-20 кВ; 15 метр-35 кВ; 20-метр-110 кВ; 110 кВ; 100 метр — хина юкье гIолла йодача тока саьрга мугIара.

Лакхехьа белгалдаьча доазол юхегIа, моллагIа йола балха

объекташ хьалье пурам лац, хIана аьлча, из кхераме да тока аьшкасаьргаш юхе гIолла долхаш хилча. Тока аьшкасаьргий мугIара йодача юхегIолла, е уж тока бIоагIий кьайладоахаш карташ е, кхыйола нувхий гувнаш гудде а, меттахьара йоахаш йоаца йоккхий хIамаш йоовтгае а, моллагIа йола материалаш влашагIтоха а, йиш яц, иштта ци ювза а, йиш яц, е спортивни майданаш хьалье а — йиш яц, дукха нах влашагIтохаш йола мероприятеш дIаьхьа а йиш яц.

МоллагIдола балхаш а, тока аьшкасаьргаш долча юхегIолла уж дIадахьа дезаш хилча юридически оагIорахьа Iаьдалца барт баь дIадахьа деза, хIана аьлча, энергетикашца цьхана ца бича цу тайпара болх бе йиш яц, цунах дагадоацаш зе дала тарлу. Цьхабакьда, дукхабараша вай лакхехьа дувцар вIалла а чу ца лоацаш, е яздаь каьхат а доацаш, энергетикашца шоаш де лерхIацох хоам а ца беш —

балхаш длахьош йола моттигаш дукха нийслу, тахан вай мехкахошта юкье.

Из кьабстта иштта хилара масала да, геттара гарга тока аьшкасаьрг бодача улувгIолла, вIалла а цу деша терко а ца еш, коммерчески оала тикаш а кхыйола объекташ а хьальеш хилар -110,35,10, иштта 6 кВ напряжени (ток) йоде а цу юхегIолла, кхьметтел цига хьалдаьд цIенош, бешамаш йоехкай.

«Ремонтни балхаш дIадахьара энергетикашца ца хилча даргдоацар да, оборудовани йооттае моттиг. Цудухьа кIеззига хинна а из бокьо телхьяь тока аьшкасаьргашта юхера моттиг нийсло, уж тоае езаш нийслу, цул совгIа электричество йоацаш дикка ха а яккха езаш хул.

Теханарча денга кхоачаш, латташ дола хьал хьайицача, дукхагIча даькье электроэнерги йоацаш, цунна ремонт

е езаш нийслуш дола кхоачамбоацараш наьха шоай бехкагIа нийслу. Вай лакхехьа ювцаш йола харцахьа хьальеь объекташ бахьан долаш, нийслу дукхагIдараш. Бокьонах, тока аьшкасаьргашта юхера хьакьбоастаьча доазон тIа мара хьалье йиш яц, моллагIа йола объект. ХIана аьлча, мичча хана этга а, оттаргда из аварийни оала хьал. Цул совгIа, токацара бокьонаш лораш ца хилча кхьметтел нах леш а моттигаш хиннай», — аьлар «Ингушэнерго» филиала директора ТIоаршхой Рамзана.

«Россети Северный Кавказ»-«Ингушэнерго» филиала хьалхадоккх: шоаш моллагIа йола объект хьалье дIадодалалехьа, шоай лаьттан даька бокьонах доагIаш долча доазон тIа дий хьажа, тока аьрсаьргаш цига гIолла долхаш хиларах Iаьдало ха деш долча доазонца дий ха. Уйла ца еш хьал ма е объекташ, тIехьагIа дехке даргда шо.

Полицейскеша телефон йихьар хьалехар

Султыгнаькъан Йоакьап

ГIалгIайчен полицейскеша Назране «Редми Нот-5» яха телефон йихьар хьалехар, из вар, хьалхагIа наьха цIагIа чуваларах лаьца ваьлла саг аьнна, хоам бир «Сердало» газетага, республика бокьонаш лораяра боахама пресс-служба.

«Назране гIолла йолча Россе ОМВД болхлоша тохк, карарча шера, тов бетта ворхIагIа дийнахьа, «Редми Нот-5» яха кхойтта эзар сом мах бола телефон яхьар, лочкьяь, 2019 шера, бекарга бетта яхIагIа дийнахьа хиннад из, цунца дувзаденна уголовни гIулакх тохкаш дар хIанз. Оперативно-розыска болх дIахьош царна гучадаьлар, из лочкьяь саг малав, из хилар хьалхагIа наьха цIагIа чуваларах лаьца ваьлла юрто», — аьлар региона МВД.

Иштта хоам бу, Илдарха-ГIалий тIарча оптови складера, кхойтта эзар сома маьха хIамаш лочкьяь саг а цар хьалехар, уж йихьараш яр кхо кхалсаг. Цар шоаш даьр тIайцар, йихьа хIамаш а хьаелар.

Ахча дихьачо шийна доагIар дIайцар

Султыгнаькъан Йоакьап

Республика вахархочун зе даьча сага гIулакх, тохкаш хилар прокуратура болхло. Суду дIабихьача тохкама балхо гучадаьккхар, укх шера, бIаьсти, банкомате латташ, касса хьаараденна наьха 28 эзар сом ахча, цо ший киса делалга. Ахча долчун из дIадала ца ловш, вIалла дег чу кхерам а боацаш, наьха рузкъан доала этта, дIаважав из баьри. Прокуратура болхлоша дукха ха езанзар из саг гучаваккха, цул тIехьагIа волччара хьалеа йочувига.

Магасерча суду баьча соцама, ше дIа наьха ахча юха дIалургда цо, цул совгIа, бIарчача шера мах боацаш Iаьдала болх беш ха йоакьаргья. ХьатIадоагIаш сом доацаш, кьаьхьа эттача ха мег цун, наха ахча мелла хала кьаьхьагаш доах.

ГIалгIайчен Назране бахача нахага хоам баьб, цхьан юкья, электроэнерги хургьяц аьнна

Султыгнаькъан Йоакьап

ГIалгIайчен Назране бахача нахага хоам баьб, планах латташ дола балхаш длахьош хиларца, цхьан юкья, электроэнерги хургьяц аьнна. Цу тайпара хоам бир «Сердало» газетага, ГIалгIай Республика МЧС ГУ, шоай аргIах цар белгалдир, из хоам «РОССЕТИ СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ» — «ИНГУШЭНЕРГО» ПАО баьб аьнна.

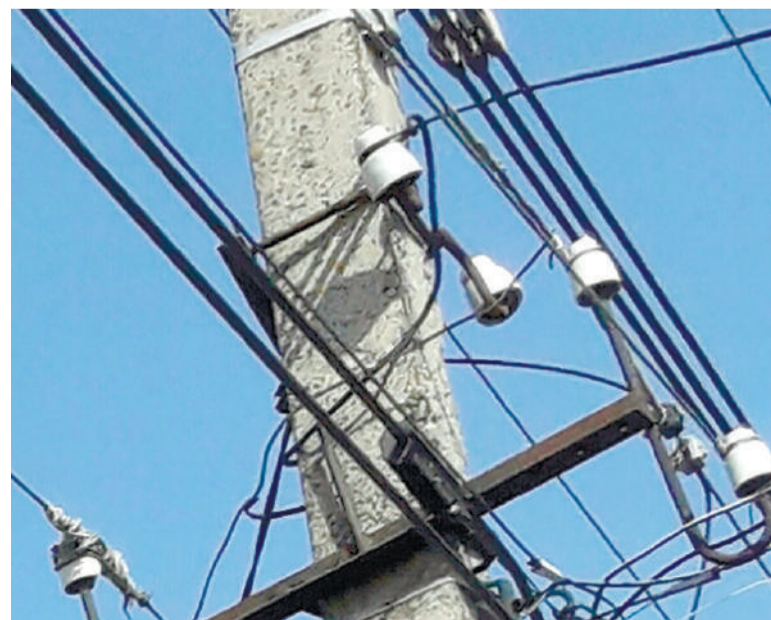
КIалхарваккхара йолча служба говзанчаша бахархошка хоам бир, 2022 шера, пхийтIагIа денна, моажола бетта, дийтта сахьат даьлча денз, ялхайтта сахьат даллалца йолча хана, Назрань-шахьара чуйоагIаца Дошалкхий-Юртарча администра-

тивни даька тIа электроэнерги юхасоаьргья аьнна.

ХьалхагIа цу тайпара балхаш дIахьихьар кхьича юрташка.

Бахархой тIахьех, лакхехьа белгалъяьккхача хана дIахьоргдола ремонтни балхаш йистедаллалца, лоралуш хилара, шоай электрически приборашка хьожаш хилара.

Иштта цу нахага дехар ду, шоай лоалахошка цар цунах хоам бергболаш, телефона номераш дIааргдолаш, нагахьа санна хатар нийслуш моттиг хуле, цу номерах телефон хьагохара. Из цаI йола деспетчерски служба я — 8 (8732) 22-11-09, 8 (8732) 22-11-04, иштта ГIалгIай Республике гIолла йолча, Россе МЧС Керттерча урхален тешам балара телефон 8 (8734) 55-99-99.

Наркоманен духъала тIом лоаттабар вайх хIаране декхар да

Берданаькъан Лорс

«Лайф по-трезвому» яхача, кагирхой лорабарах йолча проекта тIагIолла дIадихьар вIашагIхетар. Наркомани яхача зуламо, къастта цхьан сага вахар толхадаь ца Iеш, дерригача къаман деча зенах, тIаяхьача гIаигIах дувца, Пхьилекьонгий-Юртарча № 1 йолча ишкола дешархой болча гулбена хилар: республикера дийша нах, кагирхой гIулакхех йолча комитета болхлой, цу проектка кулгалдеш вола Евкурнаькъан Руслан.

Берашта хьекхар, республике, цунца бувзам бараш, тахан, мелла ба гойташ йола видеоролик. Иштта, дийцар, наркотикаша сага дегIа деча вонах, цкъа цох хьокхавеннача сага, наха юкье тешаме саг хинна дIаваха мелла хала да. Проекта доакъашхой из болх дIахо бахьа лаьрхIа ба, пайда хургболча тайпара. Тахан наркоманен духъала тIом лоаттабар, вайх хIаране декхар да!

МВД болхлочунга ца доагIа къамаьл даьчо 250 сахьата Iаьдала болх бергба

Султыгнаькъан Йоакъап

МВД болхлочунга хоза доаца къамаьл дарах шийна тега гIод, ханнахьа дIадала раьза воацаш лийнар 250 сахьата болх бе оттавир. 28-шу даьннача Назранерча вахархочо, ларал тIехваьнна, тоам боаца къамаьл дир МВД болхлочунга. Цу ийрчача гIулакхах цунтехар, 30 эзар сом гIод.

Пхьерча пристава хоам баьбар цу сагага, гIод ший ханнахьа дIа ца токхе, кхьча тайпара духъала отта везаргва Iаьдала аьнна. Бакьда, цу хIамах духа дош ца хеташ лийнача бехке волчун гIулакх, пристава суде чуделар. Деррига тожкеш болх дIабихьача суда болхлоша соцам бир, цу сагага 250 сахьата болх байта.

ГIалгIайчен столице Единороссаш хьажар «Новая школа» яха проект маьхал мишта йоаккх

Султыгнаькъан Йоакъап

та викалаш.

ГIалгIайчен столице Единороссаш хьажар, «Новая школа» яха, проект мишта маьхал-йоаккх, 220 моттига лаьрхIа хьалгеш йолча берий беша объекте а баха аьлар «Сердало» газетага, моттигерча «Единая Россия» отделене. Берий беш хьалгеш я, 220 моттига лаьрхIа, ГIалгIайчен столица ткъаь кхоалагIа микро-районе. Цигара хьал доьзара аьнна баха хилар, «Единая Россия» парте ИРО секретара гIонча, Дидиганаькъан Ахьмад, «Новая школа» проекта юкьарленна совета кулгалхо Хамхой Батыр, парте РИК кулгалхо Кхоартой Ибраьхам, «Единая Россия» парте, Магаспхье моттигерча отделене секретарь Албаканаькъан Артур, иштта исполнительни комитете

«Из, деша даха ха йоацача берий гIишло хьалгеш я, Халкъа программа «Новая школа» яха партпроект маьхалъаккхара йолча программах», — йоах хоамо.

Цунна контрактах оттаьбар мах ба — 188 миллион сом, карарча шера, лайчилла бетта иштейккха лерхIаш я из.

«Цу гIишлон чуйоагIа, дика кхетам а хьехам балара лаьрхIа йола, помещенеш. Спортаца юьзаенна заньтеш дIаяхьара дола хьалаш а вIаштIехьаьхад, музыка, цайца юьзаенна мероприятеш, акцеш дIаяхьа ата хургда цу чу.

Берий таро хургья шоашта карагIдоалар гойта, царна новкъостал дергда психолога а логопеда а.

Берий беша доазув кийч-

дергда: хозача гаьнашца, зизашца, кIотаргашца, ловзараш дIадахьара лаьрхIа майданашца, баьццарча доазонца», — аьлар Хамхой Батыра.

ЗIамигача района яхархочо ТIоаршхой Амината йоах, шийна хетар дувцаш, Магаса бахархой тIакхеташ латт, ше шин бера нана хилара тарра, цунна дика

ховш да, цхьайолча хана, бераш берий беша дахийтара мел къахьагеза. Цудухьа, керда берий беш хьалгьаро доккха совгIат дергда Магаса бахархошта.

Иштта дийцар, баьча балхага хьежачул тIехьагIа, «Новая школа» партпроект маьхалъаккхара хьадаь даьннар мелад а, диссар фуд а.

Ишколашка кхетачеш дIакхухьаш ба полице болхлой

Султыгнаькъан Йоакъап

«Кхерамзлен минот» яха акци дIакхухьаш ба, полице болхлой, Назранерча ишколашка дешаш долча берашца. Царна хьалхадоях, наькъа болхаш, тIехьабувлаш мишта лорабала беа. Наькъа тIа хатар хинна хIама хуле, эггара хьалхарча юхьанца де дезарех дувц полице болхлоша берашка.

Укх наькъа цар болх дIабихьар, пхьерча № 15 йолча ишкола дешархошца. Берашта дийцар наькъашкарча знакех, хьалхадояккхар, машена, е гIишлон тIехьашкара цIаьхха хьагучаьккхар, мелла кхераме да духъала йоагIача машенах

лоравалара.

Ара боад этгача, машенашка багIарашта гургдо-

лаш, барзкъах цхьа сийрда хIама юьха еза аьлар полице болхлоша. Бераша, хьехархо-

ша доккха баркал аьлар, из акци дIакхухьаш лелача къахьагемхошта.

Экологически кхетам эца лерхI хьехархоша

Козой Мадина

Экокласс яхача Еригача Россе портала хьехархой тIахьех, экологически кхетам эца. ДIабахача бетта 29-ча денза цу Гиулакха юкье-йооалая я, онлайн-курс. Курсе дакъа лоацарашта довзийтаргда доккхача экологически хувцамех дар, лакхбергба цу дешацара кхетам, таханарча экологецца дувзаденна кердадараш довзийтаргда.

Шоашта мегаш бола оагIув хьехаржа йиш йолаш ба хьехархой. Курсага мах боацаш ладийгIа, сертификат хьэаца йиш я мах боацаш, ший кхетам лакхбаррах дола, мах бала беа сертификат хьэацаш а оагIув ба. Иан хьалхара бутт хьатIакхачалца хургья курсаш. <https://ecowiki.ru/teachers-course> укх ссылке гIолла дIатIавала йиш я из Гиулакх довза, регистраци е.

Цхьанкхетара къамаьл

Берданаькъан Лорс

Паччахьалкхен университетта студенташца кхетаче дIайихьар, селхан, кагирхой Гиулакхех йолча комитетта кулгалхочо. Каст-кастта дIакхухьаш йолча цу кхетачех, цIи тиллай «Цхьанкхетара къамаьл» аьнна.

Студенташца дийцар, тахан латтача ханага хьежжа бола нийса никь харжар, республика беркате хургйола социальни бизнес-проектташ кхолларах, ший моттиг дикагIа айлуьгйо-

лаш, тахан, малагIа оагIув хьаллаца беа.

«Шо санна, эггара хьалха волонтер волаш дIававлелар со а. Шул дукха воаккхалга вац со, яьнача ханага хьежача, даггара дале а, 3-4 шу мара хургдац вайна юкье. Лакха лерхIамаш долча кагирхошца кхетачеш еш, дIаболабир аз а сай никь. Эггара керттара дар — фуннагIа оаша дой а дег чура, цох цхьа пайда баларга сатувсаш де деза оаш!»

Иштгача уйлашца шо дIадолхе, аьттув хургба шун массе хана Даьла къахе-

таманца», — аьлар кхетаче Малсаганаькъан Адама. Иштта вIашагIкхетаре дийцар, дIакхухьаргйолча волонтер-

ски тренингех. Юкьарлен организациешта, лаьрхIа хьакхелла йола, брендбук луш йисте яьлар кхетаче

Селий мехкарча фестивале дакъа лоацаргда вай эрсий театро

ГIазданаькъан Ахьмад

Селий мехка дIахьош йолча эрсий театрай фестивале дакъа лоацаш хургда, вай мехкара эрсий драматически театр. Московски режиссера Фейгин Михаила оттая, «Зулами бехками» яха спектакль хьокхаргья актараша цига. Из дийцар, театра исбахьален белха кулгалдеш волча, Базоркин Микаьила. «Цу фестивале дакъа лацар, эггара хьалха, вай шин къаман юкьера бартбезам чIоагIбарца хоттаденна да.

ДIаяхача сезона эггара дикагIбола болх ба, «Зулами бехками» яха спектакль. Вай мехка хьабаькка, из спектакль оттаяра тIехьа гIо деш хилар, режиссер вола Фейгин Михаил, цIихеза хореограф Ходоркайте Рамуни. Эрсий йоазонхочун, Достоевский Федора, эггара цIихеза болх ба «Зулами бехками». Тахана а наха хозахеташ, зал йизза хьажархой гулбеш я спектакль», — дийцар театре.

МагIалбике отраслешта юкьера колледж хьайийллар

Самиранаькъан Элберд

МагIалбике, тахан ди дездарца, хьабийллар керда дешара кхуврч - Кьилбаседа-Кавказа отраслешта юкьера колледж. Цунах хоам бир «Сердало» газеттага, шахьара администраце пресс-служба.

«Колледже студенташ Юмабергба укх специальностех: фармация, сестрински Гиулакх, экономика, бухгалтерски учет, социальни лалашон бокьо, бокьонаш лораяра болх, деша даха ха йоацарашта хьехам балар, юхьанцарча классашка хьехар», — аьлар тхоца къамаьлдаьчо.

Унахочун хьалхара гю мишта хила деза гойташ йола, мастер-класс д'айихьар Магасе

Султыгнакьан Йоакьап

Магасерча администраце социальни белхах болча кьахьегамхоша, кагирхой г'улакхех йолча комитета болхлошца, «Рос-сера ц'е крест» яхача регионални кхуврча доакъашхошца, ц'аьхха могош воацаш хьайза-ча сага хьалхара г'ю дар мишта хила деза гойташ йола, мастер-класс д'айихьар Магасе.

Цамогаш хьайза саг к'алхарваккхара эггара ч'оаг'аг'а ха дезараш, гойтар цу наха. Из болх хетабаь бар, дерригача дунен т'а д'ахьош долча, хьалхара г'ю дара долча ден. Вахаре ц'хьацца унзарадараш нийсденна к'алвисача сага, нийса г'ю дар ч'оаг'а лоарх'аме да. Вайх х'аранена ха дезаш дола, г'улакхаш дар цу наха хьахьекхараш. Ший ханна-хьа йоаг'аш йола терко яро, хийла, Даьла низаца саг к'алхара воаккх.

Магасера «хьаькьал дола» остановкаш тоаергья

Султыгнакьан Йоакьап

Магаса кулгалдеча Овшанакьан Иусмана болхлошта т'адиллар, дер дайна лелача зуламхоша толхьяь, пхьера «хьаькьал дола» остановкаш тоае аьнна. Хьалха, цу ираз дайнараша дохадаь кизгаш хийцадар остановкаш. Х'анз, хьожаш чакхбаьлча, кизга юха а дохадаьд, иштта, шоаш хьаеллалуш хиннача на'арий аьшкасаргаш толхадаяь, д'абахаьб кьаман зуламхой.

Кхайкарал ду бахархош-ка! Боккьала а ма дохаде, дуккха рузкьа доадеш т'аьдало хьадаьр! Дер дайна, шой мехка зе деш лела ираз дайнараш, ц'хьа бекхам боацаш бусаргбац! Яхь хила боккьала а, шой кьаман х'аманца! Иштта зе деш лелараш шоашта байча, хье ца луш, хоам бе т'аьдала болхлошка.

Республикера наькьаш тоаду болх д'ахьош ба

Султыгнакьан Йоакьап

Федеральни программе г'олла тоабеш латта, Экажакьонгий-Юртаи Сурхот'ени юкье улла ворх'и километрах латта никь,

кастта, кердача куцаца бахархошта духьала оттаргба. Укх т'ехьарча диь шера, тоабанза бар из никь.

Тахан, боккха болх д'ахьош,

кердабаккхаб асфальтцементаникь. Республикера наькьаш меттадоаладеш, доккхий белхаш да д'акхухьаш латтараш. Тахан, геттара дукха авареш хулача юкье, из ч'оаг'а лоарх'аме

да. Ши-ший арг'ах тоадеш латт мехкара наькьаш. Цу г'улакха бехктокхаме болча болхлоша т'ахьожам беш, д'ахьош ба цу муг'арера болх.

Г'алг'айчен столице Госавтоинспекци кхычахьа д'аяхьаро машена болама хьалаш дикаг'а дергда

Султыгнакьан Йоакьап

Паччахьалкхен инспекце пост кхычахьа д'аяхьа езаш хиларо, таро хулийтаргья наькьа болама кхерамзленна дикаг'а лалашо е, кьаьстта Чакхенакьан Са'ада урамах лелача машенашта. Г'алг'айчен столице, цу хьале доаг'аш дола, лаяттанцара балхаш д'адоладаьд.

Уж йистедаьнначул т'ехьаг'а транспорта болама хьалаш тоалургда аьлар «Сердало» газетата, Магаса мэре.

Администраце кулгалхой а, иштта болхлой а баха хилар д'ахьош долча балхашка хьажа.

Х'анз укх сахьте, лаяттан оаса нийсбеш, цу даькьа т'а бетон юлаш боакк болхлой.

Хоам бу, из дехьаяккхаро

таро хулийтаргья, керда коммуникаце никь юкьебаккха, иштта автотранспорт кхерам

а боацаш, парг'атта лела йиш йолаш хургья Магаса 10-ча микрорайоне, 11 сахьат даллалца.

Из болх, цу объекте, кастлуш йистебоаккхаргба.

3500 контракт ч'оаг'ьяь республикерча кьахьегамах йолча министерстве

Султыгнакьан Йоакьап

2022-ча шера хьалхарча ялх бетта, 3500 социальни контракт ч'оаг'ьяь вай республикерча кьахьегамах йолча министерства болхлоша. Цу беркатеча г'улакхах, социальни г'ю-новкьостал хилар 15700 совг'а болча наха. «Укх шера ч'оаг'ье лаьрх'а хиннача 3 735 социальни контракт, 3, 5 эзар ч'оаг'ьяь латт.

Цу юкье да тайп-тайпара балхаш, коара боахам

д'ашербара т'ехьа дараш, иштта, вахаре нийсденнача халача г'улакхашта юкьера арвалара г'ю дар», — дийцар министерства болхлоша. Гуйран хана 10,6% лаятта хьаье болх ца хилара хьал, дикка аггачахьа даьккхад, укх шера из программа юкье йоалаяро.

Д'адахача шера социальни контрактташ ч'оаг'ьяра г'улакх 56% т'ехьадоалаш болх беш д'адихьар, цу г'улакха юкьебахар 17441 бахархой, кассови г'улакхага диллача из 211, 86 млн сома т'а латтар.

Благотворительный пленэр «ОТ СЕРДЦА К СЕРДЦУ»

ГалгIайчера къона музыкант котвалархо хилар

ГIазданаькъан Ахьмад

ГалгIайчера, 12-шу даьнна Овшанаькъан Абдул-Гафур хилар Родное Народное яхача, Ерригроссе онлайн марафона, «Музыка» номинаце котвалархо, цо цецбаьхар, цига ладувIа баьхкараш, къаьнарча гIалгIай ашарашца, цо уж лакхар тамашийна-ча дахчан пандарца. Марафон, Россе халкъий культурни тIехьален, халкъа исбахьален къаьга Шу хинна дIаэттар. Видеозаписаш гойташ яр, «Россия» яха, Паччахьалкхен культурни центр, цо ший хIара денна йолча эфирашка гойтар из.

«Ерригроссе онлайн Родное Народное яхача марафону, 75 регионера доакъашхой вIашагIтехар, уж бар: говзанчаш-поэташ, халхархой, музыканташ, шоашта карагIдоалар гойта боза нах. Из марафон дIайихьар, карарча шера, бекарга беттагара моажола беттага кхаччалца. Цар балха мах оттабеш экспертни жюри хинна а Iацар, проекта оагIон тIа социальни сетешка а, иштта Контакташка яр из. ДукхагIа оаз дIаеннаре хилар ГалгIайчен къона музыкант Овшанаькъан Абдул-Гафур, цо халкъа ашараш йовзийтар къаман инструментаца -дахчан пандарца. Абдул-Гафур дакъалоацаш вар, «Музыка» яхача номинаце «Любители» категорие, хIаьта цига 1050 оаз цунна дIаяларах, из котвалар. Марафона видеооазув гойтаргда Паччахьалкхен Кремлевски Двореце, Россе къаман оркестраш яхаш дIахьоча Фестивале», — аьлар «Сердало» газетига, ГалгIайчен культура министерства пресс-служба.

«Дегагара дегага» яха гойтам дIахьоргба ГалгIайчен лоамашка

ГIазданаькъан Ахьмад

«Дегагара дегага» яха, гойтам дIахьоргба Паччахьалкхен кхоллама музея болхлоша. Доакъашхой балхаш дохка оттадергда, царех хьа-

хинна ахча могошал эшаенна-ча берий ишколашта-интернаташта дIахьожадергдолаш. Музея кулгалдеча Тумхой Любас дийцар из тха газетига. «ДжIайрахьерча Мамилов Р. — скульптора, цIерах долча

цIагIа-музее дIагIоргба из болх. Теша лов, вай суртанчаша из акци хьаллоацаргхиларах.

Хьахиннача рузкъах, могошал доацача берашта кхоллама бал-

хаш де эшшараш Iалашдергда оаха. Даькъа лоацарашта Iе моттиг кийчъый оаха, цул совIа, болх беш царна мел эша кхоачам хургба, басарашкара дIадоладенна», — дийцар тхога Тумхой Любас.

2022
20
СЕНТЯБРЯ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНЫХ ИСКУССТВ
РЕСПУБЛИКИ ИНГУШЕТИЯ

ГалгIайчен ИЗО музее дIахьоргба Янданаькъан Дале, ший лаьрххIа бола гойтам

ГIазданаькъан Ахьмад

ТкъоалагIча дийнахьа, тов бетта, Паччахьалкхен исбахьален искусства музее, суртанча Янданаькъан Дале, лаьрххIа йола выставка дIахьоргья. Хозача хIаман мах оттабе ховш болча наьха таро хургья, Ян-

данаькъан Дале, гIалгIай литературе гIорваьннача говзанча Базоркин Идриса романах баьча массехк балхага хьажа. Уж да акварельни оала сурташ, компьютерни графиках оттаяь эскизаш.

«Из доацаш а, Янданаь-

къан Дале балхага хьожаш, цига баьхкача наьха таро хургья Базоркин Идриса яздаьча «Баьшен боадонгара» яхача романа оагIонаш йовза, цунна сурташ го. Цул совIа, хьажархошта гойтаргда «Баьшерен боадонгара» яхача Базоркин Идриса романа тIара цъа

даькъа, лаьрххIа гойташ хургья из спектакль. ГалгIай Республика Эрсий паччахьалкхен музыкально — драматически театра артисташ хургба цига даькъалоацаш», — аьлар «Сердало» газетига, ГалгIайчен исбахьален искусства Паччахьалкхен музея пресс-служба.

Дукхача гIатех долча цIеной хьал, тоаде лерхI Назране

Коазой Мадина

Назранерча дукхача гIатех долча цIеной хьал, ше долчул дикагIа, тоаде лерхI пхьерча хьакимаша. Из болх дIабахьара тIехьа гIо де, вай республике кхьачаб ООО «Курс» яхача Магнитогорскерча кхуврча болхло.

Пхьерча кулгалхочунца кхетаче яь, дIабахьа безача балхах дараш дийцар цар.

«Эггара хьалхарча юхьанца, пхьерча цIеной хьал тохкаш чакхбаргба хьаший, цул тIехьагIа, вай республике филиал хьеллара тIехьа йолча конкурсе дакъа лоачаш хургба.

Назранерча администраце хьаллоацаргья, дукхача гIатех латтача, цIеной хьал аттача хьа даккхара болча балхача ювзаенна мониторинг», — дийцар администраце пресс-служба.

ГIалгIайче шиннахьа хиннача ДТП виь саг лозаваьв

Султыгнахьан Йоакъан

ГIалгIайче, шиннахьа машенаш вIашагIкхийтгача моттиге, виь сага човнаш хиннай аьнна, хом бу «Сердало» газетага, региона бокьонаш лораяра боахама пресс-служба.

Моажола бетта 10-ча дийнахьа, карарча шера, «МагIалбик-Вежарий-Юрт» нахьа тIа «Лада «Калина» машена тIа ваьгIача водитела говра тIатехай машен. Из бахьан долаш машена чу яьгIа зIамига йиIиг, больнице хьалчуйгай.

Цунна хьалхара лорий новкьостал даьд, иштта амбулаторни дара а хьождаьд.

Цу дийнахьа, федеральни никь «Кавказ» бекьалуча, вокха оагIорахьа «Магас» аэропорт йолчахьа никь бекьалуча моттиге, «Приора машена тIа вагIача водитела никь битабац «Мерседес-Бенц Геленваген» марка машена.

Цу тайпара ши машен вIашагIкхийттар, уж Iочубигаб Шолжа больнице, шиннена а лорий хьалхара новкьостал дир, цул тIехьагIа амбулаторера дарба а хьожадир.

Овшанакъан Хасолта Кьамбулати Муцолганакъан Салмана Раяи шоай дезалца а царех хьабьннарашца а

Нах безаш ваьхар, сий долаш хул

Иштта ала йиш я журналист хиннача Муцолганакъан Раяйх

Гарчакхнахьан Сали

Эрсий кича да, «Шакъаца яздаьр, догарца дIадоаккхаденнадац», яхаш. Уж дешаш геттара гарга а доагIаш а да аьнна хет сона журналисташта, хIана аьлча цар кхолламаш даимленна дус книжкай мужалташта юкье, архивашка дадача газетий а журналий а хьоарчамашка. Шоаш деча йоазошца хьакхолл цар исторе оагIонаш, дикача нахах йола очеркаш, вахаре лоархIамерча моттигех йола статьяш, царех тарра кхьдараш. ТIехьа тIакхувча тIехьенаша дIаяхача замай белгалонаш Йомае тарлу цар йитгача тIехьаленга гIолла. Цунна тешал деш да, хIанз са истола тIа дада 1993-1996-ча шерашка арадаьнна «Наьсарен оаз» яха газеташ. Цар оагIонаш тIа йисай районе а республике а йовзаш хиннача журналиста Муцолганакъан Раяй цIи, цо кхелла, кепа теа йоазош. Уж дешача хана, со цецвоаккхар да, ший мохк а цун дика нах а дукха безаш, царех хозача Iанарца яздаь хилар. ХIанзалца сона моттар, хоза Ии кьамаьлаца мара хилац, аьнна, бакьда вай мехкаочун йоазош дийшача, аз кхетадир, из йоазонга гIолла а гойта йиш хилар. МоллагIча хIамах цун йоазув даде а, товргдолча дешаца дувцар цо сага куцисибат, мехка латташ дола хьал, нахага кхьача хало-бала, кьонача республико доаха хьалхара кьахьегама толамаш. Тайптайпарча халкьа боахама доакьоех хулар цун йоазош, цар дувца тарлора лорех, артистех, йоазанхоех, боахамех беа ле-

лача нахах, Iаьдала болхлоех, иштта кхь дIахо.

Цу тайпара цхьа йоазув дардар Раяс районе дика йовзаш а массанена езаш а йолча ТIоманакъан Мухтара Тамарайх. Района газета тIара (№ 10, 8 март, 1997) еш аз «Лор — Мухтара Тамара» яха йоккха йоаца очерк. «Цкьа, из-м ма дий цхьа ткьо шу хьалха, гаргарча сага больнице тIехьаяхар со. Палате чуйлча, кхо воккха саг вагIар, машара тIехьа кьамаьл деш. Цар ювцар шоашта дарба деш йола лор а отделене кулгалхо а ТIоманакъан Мухтара Тамара йолга кхетадир аз. ХIанз а тIехьа дицлуц сона царех цхьанне аьнна дешаш: «Вайна дарба де унахцIенонна ца моге; ший хозача, сатедеча дешаца, тIая а ладувгIа а харца, Тамарас дерзадергда вай. Из гучаяьлча, лазар а дицлу. Чу массаза йоагIа, дегагIоз а дарбанга сатувсар а дахь цо. Цхьаннена цо ховча беса, лазар гаьнадаккха хов цунна. Из тамашийна йоI а бокьонца йола лор а я...»

Иштта хоза дешаш корадьдар журналиста «ГIалгIайче» яхача пачахьалкхен халхара ансамблаца кьахьегаш йолча Мержой Аьсетах ала а. Шолжа-ГIалий тIарча культпросветучилищен хореографе отделени яьккха, МагIалбикерча культуран отделе кьахьегаш хинна-яр Аьсет. Республике халхара ансамбль вIашагIйоллаш йолга хайча, цига балха йоагIа йоI. Биь бетта даьга из дIаала ца юхьаш, балха иха хинна-яр из. Юххера а, дIаала дезача кхоач гIулакх. Дас, кхь лувш хIама ца оалаш, йоIа тоам хургболча тайпара

дIадерзаду из гIулакх. Цу тайпара кIаьда, дег чу дужа дош корадьд Раяйна халхараш деча Чуранакъан йижарех Томайхи Розайхи, БайрамовгIар Маринайх ала.

Вахар духхьал цхьан сакьердамах лавгIа Iац, цунна юкье хул халонаш, балаш, гIайгIаш. 90-гIа шераш долалуш, кIезига хиланзар уж вай кьаман вахаре а. Боахамех беа, болх боацаш, чуIе фусам йоацаш, лелаш эзараш нах бар. Из дерригача кьаманга дена хатар дар. ГIайгIа ена боахкача наьха оагIув бар хьаллаца безаш. Цу лостамагIа Раяс даь йоазош а кIезига дацар. Масала, царех дар «Вай дегаш делхаш да»: «...Буро тIа Ватутина улицагIа бахаш хиннаб Iаьленакъан дезал — пхи бери, мари, сесаги. Массехк да вахаш, ков хиннад уж баьхар. Iаьленакъан Ювсапа дувц шоашта тIаэттар. «Шабраска дийнахьа сайранга леста ха яр из. Автоматашца, гранаташца, кхьдолча герзаца кийчIенна хIирий бандаш йолаелар шоаш хьалххе а белгалдаьхача гIалгIай цIеношкара нах арабаха. Автомат хьаккхе, нах арабаьхе дIабугар, цул тIехьагIа боллора наьха хIамаш машинаш тIа йотта, тIаккха цIеноех цIи тохар». ДIаязьяь машинай номераш яр Ювсапа бейоакхаш — 40-50 ГА, 32-25 ГА».

Цу хьакьехьа да цо даь кхьдола йоазош а. Царех да «Дагалаттар диц ца деш хургда вай», «ДIалуш волчун кулг кьий ма лудда», «Дега йовхал — наха», «Шедолчоь баркал хилда», царех тарра кхьдараш. Фусамех беа лелача нахах йоазош даь ца Iеш, шийна могаш дола гIо-

Муцолганакъан Рая

нокьостал а дора цо. Газета редакце цу заман чухьа каст-каста воагIаш, журналистаца дагавоалаш, шийна эша цхьаьца хIама дувцаш хулар Олмазанакъан Гирихан. Сона ховчоь, цун дезал барака чу дIанийсбе гIо а дир газета болхло.

Рая яь хиннай 1942-ча шера май бетта 9-ча дийнахьа Наьсар-Кертерча Муцолганакъан Салманеи Олмазанакъан Соняйи дезале. Нана дийша хиннаяц, бакьда дас НКВД школа яьккха хиннай, цо болх баьб цу лостамагIа республикал арахьа, нийсагIа аьлча Таганроге. Сибрера вай цIадаьхкачул тIехьагIа, из деша яьгIай Наьсарерча № 2 йолча юкьерча школе, цига яьккхай цо бархI класс. ТIехьара ши класс Шолжа-ГIалий тIа яьккхай. Цул совгIа кхь а кхо дезалох хинна-вац сона, ер ди доаккхаш; хIаьта сабар, боккхача наха яхачоь, ялс-мален дIоагIа да.

Школе дика дийшачоь тара да Раяс, хIана аьлча цун аьгтув боал МГУ журналистий факультете деш отта. Бакьда из чакхьяккхач цо. Нана, цхьаьца бахьанаш отгарца, цхьаь юс; цунца саг хила везаш хиннад гIулакх.

Москва, нанна юхе хилар духъа, Шолжа-Галий тларча Нохч-ГалгӀай паччахьалкхен хьехархой институте хьахьожайт цо ше, кхоагӀа курсе денз, цагӀа дешардолаш. Укхаза гучайоал вайна цун хозагӀа оомалех цагӀа. Сога хаьтгача, керттера оомал я из, моллагӀа сагаца хиланза яргӀоацаш. Да-нана лоархӀаш, царга хьожаш хила веза саг, ший гулачох. Хала хете а, массане хулаш яц из оомал, Дала даькъалаваьча сага мара. Филологически факультет яр цо яьккха хиннар. Заочно ягӀар йогӀ деша; цунца цхьана, ше цаеача денз, «Сердало» газета редакция журналиста болх беш а хул из. Цу хана цига къахьегаш хиннаб къаьна журналистах Льянаькъан Керам-Хьажий Мустафа, Къоастой Махмада Башир, Пхьилекзонгий Аьдалгире Ахмад, Маькенаькъан Абукара Асхьаб, Котанаькъан Садалий Султангири, Пхьилекзонгий Идрис, Аьгенаькъан Хьамид, Боканаькъан ХӀаме Ахмад, кхьбараш. Вешта аьлча, гӀо де, хьехам бала нах хиннаб цунна уллув, балха тӀа юаьй йоккха поалхам а йолаш. Амма дукха байтанзар цунга «Сердало» газета редакция болх. Салмана Рая ех Сурхо тӀа кхийнача Овшанаькъан Хасолта Кьамбулата. Буро тӀа юртбоахама институт яьккха, дукха ха йоацаш къахьега волавеннавар зӀамага саг а. ДӀахо цо къахьийгар Наьсарерча ПМК инженер-механик волаш, совхоза Пхьилекзонгий-Юргарча отделенена кулгал деш, «Эжажевский» совхоза керттера инженер волаш, Сурхо тларча «Маяк» совхоза директор волаш, Наьсарерча кирпичкаш еча завода керте латташ, «Чечингсельхозэнерго» генеральни директор а ГалгӀай республикерча РАПО кулгалхо а волаш. ГалгӀай МТС хьа а яь, цун кулгалхо хилар, цигара пенсе вахар Кьамбулат. Вешта аьлча, хьакимаша а мугӀарерча наха а лоархӀаш, хьаькъал долаш саг вар Хасолта Кьамбулат. Карарча хана из воацаш ва, кхелхав Раяй фусам-да 2011 шера март бетта 13-ча дийнахьа.

Тахан мо дагадоагӀа сона, Рая эггара хьалха сайна бӀаргайна.

Са цу хана даггара даьннадале а 7-8 шу мара даьннадацар. Овшанаькъанга вар со. Хетаргахьа, таьзет долаш моттиг яр из; хӀана аьлча, сона гуча хана, лаьржа хӀамаш ювхаш дар дукха ха йоацаш дена нускал. Юхьанца уж баьхар Московски урам тӀа, хӀанз Наьсарера «Сбербанк» йолча даьгӀа пхезза вӀаштардаьча цӀен 3-ча этажа тӀа. Ши ца долаш квартира яр мотт сона царна енна хиннар. Цун маьр-нана яр, Саганаькъан Хьава яхаш. Сурхо тӀа цун виъ вог, цар дезалаш бахе а, Раяс ше йолча Юйоалайир йоккха саг, хӀана аьлча из яр цун эггара зӀамагӀволча вогага ена нус. ГалгӀай лаьдал миштад аьлча, нана зӀамагӀчо лелае, кхаба езаш да. Шоай декхар кхетадора аьнна хет сона вола а несо а, да ваьхача коа бахаш шоаш беце а. Готта-м яр цу квартире, хӀаьга а боккхий нах ца лаьрхӀаца балацар.

Маьре еначул тӀехьагӀа, Салмана Рая балха отт «Ленина никь» яхача районерча газета редакция. Вешта аьлча, «Сердало» газета редакция, «Ленина никь» яхача редакция балха дӀахьожай аьнна тешадар цунна приказ. 1966-ча шера денз, цига болх беш хилар из. Цул совгӀа, Наьсарен района радиопункт лелайора цо. Районе мел дола кердадараш довзийтар цо Гуйрийна 6-7 сахьат даьлча, алхха наьсархошта лаьрхӀа деча радиохоамашка гӀолла. Цун йоккхагӀолча йола Лилианас довци: «Духьал керда хоамаш довзийта ца Иеш, районе хьа мел баькхача хьаьшаша дакъа лоацар цо еча передачка. Концертташ кийчдора, районерча бе-беча кулгалхоша къамаьлаш дора районерча бахархошта хьалхашка. Хала дале а, уж шаккха болх цхьана тарбеш, царех кайоалаш хьаера из».

ДӀахо дӀайодача хана, цӀен паргӀато йоагӀа царга. Шоай квартира ковнаца хийца а хийце, Наьсарерча цермашин станце-на гаьна боацаш, баха болх уж. Дезал хьаболабелча, хьалха хиннача фусаме ле низгьалло хурдар. ХӀаьта уж Раяйи Кьамбулатей ворхӀи вар: ши воги пхи йоги. Берригаш дийша а балхаш тӀа а ба. Кьонгех цагӀ къаьстав. Массийтта шу да Мухьмад воаца,

Рустем вай республике вахаш ва. ЙоккхагӀолча йога Лейла санна йовз массанена, бакь-да цун бокьонца йола цӀи Лилиана я. Из цӀи шийх хӀана тилла дувцаш, цо аьлар: «Шолжа-Галий тӀа бахача хана, тха наьна неш хиннай Болгарера баьккача гӀишлонхой йийг. Цун цӀи Лилиана яхаш хиннай. Цун сийна тилла я са цӀи. Цар халкъа турпал хиннай мотт сона, иштта цӀи йолаш.» Лилиана лор я, цо къахьийгад № 9 йолча Шолжа-Галий тларча, Буро чурча районни больницашка терапевт, отделене заведующий йолаш. Иштта 17 шера, тӀема лор йолаш а, болх баьб цо. ШоллагӀолча Заремас Лоаман юртбоахама институт яьккхай, ший дас санна, цул тӀехьагӀа, банке болх бе Юмалуш, Москва школа яьккхай. Къахьегаш Магасерча Центробанке я. Фатима юрист я. Республикан Лакхехьарча суде къахьийгачул тӀехьагӀа, Наьсарерча суда председателла хьожайь из В. Путина ший амарца. Мадинас лакхара кхоъ дешар дийшад, цу дакъе экономиста а юриста а дешараш долаш. Из вай республикан администраце а паччахьалкхена а бокьонашца ювзаеннаца (правовой) отделене къахьегаш я. Юхера, Аза Паьбартой-Балхарой лорий институт яьккха, медицински Илмай кандидат я, из Москве яхаш а, Росссе унахцӀенон министерствон академик Е. И. Чазова цӀерагӀа ФГБУ НМИЦК керттера Илман болхло а, кардиореабилитацие йолча отделене кулгалхо а я.

Лакхе аз ма аллара, Рая сона йовзаш яр бера хана денз. Нохч-ГалгӀай республика йоха йола-елча, Наьсаре хьалва вийзар са, итт шера Шолжа-Галий тӀа ваьхачул тӀехьагӀа. Районерча газета керттерча редактора Дидиганаькъан Бексолта Бориса ше волча балха хийша, корреспондента декхараш кхоачаш-деш хилар со массехк шера. Цу хана Салмана Раяйи сона, юкъе ниш йоацаш, вӀаший юххе йоалла-ча шин кабинете къахьегаш дар. ДӀачуваьннача ши истол латтар, царех цагӀ Раяй дар, вокхан тӀа корректор йола Галай Лида ягӀар. МагӀа хьалчуваьлча готта

кабинет яр. Юхьанца Вешкаранаькъан Мухьмади сона дар цу чу. Мухьмад дӀавахача, Гасаранаькъан Бахьаудианага кхьачар цун моттиг. ХӀара дийнахьа яхар мо; Рая го а, цунца къамаьл де а йиш хулар. Тайп-тайпара чулоацам болаш хулар цо деш дола йоацаш. Лакхе дийцарел совгӀа, цо кийч-дора «Гергача истола» гонахьара къамаьлаш», хьакимашцара интервьюш, литератураца дувза-деннараш. Хала ха яр из. Республике дӀакхайкадаьдар бийсан 10 сахьат даьнначул тӀехьагӀа ара лела бокьо ца луш дола хьал. Кхераме яр ара лела. ХӀаьта а тхона (района газета редакция бхлошта) лаьрхӀа пропускаш хьаеннаяр, республикан коменданта кулг яздаь. Цар бокьо лора журналисташта моллагӀа хана дӀа-юха баха. Дуккха дика журналисташ а бар цу хана тхоца болх беш: МИМО яьккха хинна Беканаькъан Ахмад, МГУ яьккха вола Саганаькъан Галихан, фотокорреспондент ПхьогӀой Салман, юртбоахама отдела кулгалхо Саганаькъан Султан, Буртуртанаькъан Кьурейш, Албохчанаькъан Мухьмад (Король ца аьлча, сагӀа вовза а вовзацар). Газета балха юкъе йоккха моттиг дӀалоацаш дар Раяс хьега къа. Из яр СССР, цул тӀехьагӀа Росссе журналистий Союз доакъашхо, къахьегама ветеран, нана-турпал.

Керттера редактор Дидиганаькъан Борис пенсе вахачул тӀехьагӀа, йӀаьххача хана дӀакхайла лаьттар цун хиннача кабинета ниш, керда хьаким хьа ца вайташ. Цхьан дийнахьа халкъа йоазанхо Чахкинаькъан Идриса Салид вера редакция, къайла лаьттар кабинет хьа а йийлла, цу чу чубахар хьаьшеи Раяй. Дукха баьгӀар уж, цхьац-ца-шишша дувцаш. ХӀанз из дӀавахача, цу чу шоашцара кхалсаг йосаргьа мотташ, гӀадбахар берригаш. Цох керттера редактор хургьа яха къамаьлаш а дар, дукхача хана денз хозаш. Бакь-да района хьакимий уйлеи тха уйлеи вӀашагӀхьетача хинна-цар. Газета керте оттавир МГУ журналистика факультет яьккха вола Колой Османа Халат. ЭгӀаьрарах цаьа грамм хӀама доацаш, хьалха мо ший декхара ш кхоачашдеш яр из. Дукха ца говш, со редакция дӀаваьлар. Дикка ха яр сона газета болх-лой бӀарга ца гу. 2020 шера дар из. Овшанаькъан Кьамбулатах а Раяйх шийх а язде дага волаш, телефон техар аз цунга. Сона ховра, из хӀанзалца лелаш а унахцӀено во йоацаш а йола. Сай уйла, телефон тохара бахьан аз дӀадиьчача: «ТӀехьагӀа къамаьл дергда вай. ХӀанз капельница оттаят улл со», — аьлар цо. Геттара хала лазар хург мичад цунах кхийттар, аьнна, хийтар сона. Оаз а кхы эргаяланза, хьалха хиннар яр. Бакьда цхьа ха яьлча, аз техача телефона жоп луш, саг вацар. Вовзача цхьан зӀамагӀа сагага (цун гаргара вар из):

— Рая фу деш я? — хаьтгача; ийрча «кхӀаь» бар цо сога баьккхар.

— Хьо маьрша, Рая кхелха массехк бутт ба, — аьлар цо.

Муцолганаькъан (Овшанаькъан) Салмана Рая кхелхай 2020 шера июль бетта 14-ча дийнахьа.

Хьуна хьалаш довзаш бола болх баь баьлар

Султыгнаькъан Йоакьап

ЦагӀ хьалхарчарех хьунашка хьалаш тахкара бола болх баь баьлар, ЮФО, СКФО гӀолла долча доазонашка диллача, 2022 шера бе лерхӀаш хиннача баллах. Санитарни хьуна хьалаш довзара беш бола болх, ГалгӀай Республика доазон тларча даькъа тӀа, дика дӀаьхьаб аьнна, хоам бир «Сердало» газетга республика Иалам лорадара боахама пресслужба.

Лакхехьа белгалдаьха балхаш дир 1410 гектар хьу тӀа йолча даькъа тӀа, царех бӀарго хьалоа-цача хьисапе 892 гектара тӀа, хӀаьта инструменташца оалача хьисапе 518 гектара тӀа.

Шоаш дӀаьхьа балха, хьуна тохкамхоша, цу хьаь-кье йоагӀаш йола, акташ овттайь, дӀахо де дезаш дар цу юкъе белгал а деш, из а зӀамагӀа дӀаийнача хьуна гаьний хьалашка хьежжа.

«Юкъ-юкъера белгаль-яь гаьнаш, санитарни оалача хьисапе беча балха юкъе дӀаьхьай 221 гектара тӀара, цу юкъе де дезаш дола балхаш а кердадоахаш, ца эшаш йола гаьний тьовронаш а, цунах хьадаьнна дахча а, нувхаш гултургӀо-ацаш дӀаьхьай 264 гектара тӀара. Инструментальни оалача хьисапе беш бола болх дӀаьхьаб 826 гектара тӀа. 99 гектара тӀа белгалъяьча дӀаийнача гаьнашта баьча тохкамо хьа-гойт, цу тайпара мероприятеш цу тӀа дӀаьхьа езаш йоацилга», — дийцар боахама пресслужба.

Иштта хоам бу, ЮФО хьуна боахама Депортamente, ХӀара хьуна хьалаш тохкаш оттаяьча акташ-та юкъе, кхоачамбоацараш нийсденнадац аьнна. Говзанчаша белгалду, из Росссе гӀолла, дикагӀола хьокхам хилар.

ТӀехьашка уралаттар — Салмана Рая, хьалхашка багӀараш: йиша Аза, нана Олмазанаькъан Элберда Соня, воша Йоакьап

14 ДОКУМЕНТЫ

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №2151 от 07.09.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельного участка, находящегося в государственной собственности Республики Ингушетия.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. 19.10.2022г. по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, территория Центральный округ, пр. И. Базоркина, 70, этаж 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 16.09.2022г. по 11 ч. 00 мин. 17.10.2022г. по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, территория Центральный округ, пр. И. Базоркина, 70, этаж 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, находящегося в государственной собственности Республики Ингушетия, категория земель – земли промышленности, вид разрешенного использования – объекты дорожного сервиса, кадастровый номер 06:02:0000020:80, площадь 640 кв.м., рас-

положенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Сунженский муниципальный район, с.п. Галашки.

Срок аренды: 10 лет 8 месяцев.

Начальный размер годовой арендной платы: (5%): 5 345 руб. 06 коп.

Шаг аукциона (3%): 160 руб. 37 коп.

Размер задатка (20%): 1 069 руб. 12 коп.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов)

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны МНП в соответствии со статьей 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации не подлежат ограничению (ст. 32 Правил землепользования и застройки муниципального образования сельского поселения Галашки Сунженского муниципального района Республики Ингушетия, утв. Решением Галашкинского сельского Совета от « 24 » декабря 2012 г. №34, с изменениями от 25 ноября 2016 года № 3-13/27 (утверждены Решением Галашкинского сельского Совета).

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №2166 от 09.09.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11 ч. 00 мин. 20.10.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 16.09.2022г. по 11 ч. 00 мин. 17.10.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, государственная собственность на который не разграничена, категория земель – земли населенных пунктов, вид разрешенного использования

– строительная промышленность, под строительную базу, кадастровый номер 06:01:0100003:2081, площадь 3300 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, г. Малгобек, ул. Физкультурная.

Срок аренды: 4 года 10 месяцев.

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы): (3%) 19 420,95 руб.

Шаг аукциона (3%): 582,63 руб.

Размер задатка: 19 420,95 руб.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов).

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны ПЗ (производственная зона) в соответствии со статьей 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации подлежат ограничению (ст. 31 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО Городской округ г. Малгобек, утв. Решением Городского Совета МО «Городской округ город Малгобек» от 29 июня 2012 г. №52 (с изм. от 16 декабря 2016 г. №35).

Минимущество Ингушетии информирует о возможности предоставления на праве аренды:

1. Земельный участок площадью 14263 кв.м. (Республика Ингушетия, Малгобекский р-н, с.п. Верхние Ачалуки), в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

2. Земельный участок площадью 20000 кв.м. (Республика Ингушетия, Малгобекский р-н, с.п. Средние Ачалуки), к/н 06:01:0000004:1178, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

3. Земельный участок площадью 10039 кв.м. (Республика Ингушетия, Малгобекский р-н, с.п. Верхние

Ачалуки), в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

4.Земельный участок площадью 12152 кв.м. (Республика Ингушетия, Сунженский р-н, с.п. Нестеровское), в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

Граждане, крестьянские (фермерские) хозяйства, заинтересованные в предоставлении указанных участков, имеют право в течение тридцати дней со дня опубликования извещения, подавать заявление о намерении участвовать в аукционе на право заключения договора аренды такого земельного участка. Ознакомиться со схемой расположения земельного

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место ее приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, территория Центральный округ, пр. И.Базоркина, 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г. Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место ее приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

участка, указанного в п. 1,3,4 данного извещения, возможно в будние дни с 10:00 до 13:00 по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, пр-кт Базоркина, 70, этаж 2. Заявления принимаются по адресу: 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, пр-кт Базоркина, 70, этаж 2, тел: 8(8734) 77-11-30. Способ подачи заявлений: в виде бумажного документа непосредственно при личном обращении или в виде бумажного документа посредством почтового отправления.

Дата начала приема заявлений – 09:00, 16.09.2022 г., дата окончания приема заявлений – 18:00, 17.10.2022 г.

Шолжа-пхьерча администраце, бахархой тлайбеш хургва прокурор

Из хоам ший Телеграмм-канале гюлла бу, Шолжа-пхьерча администраце. Васильченко Андрей кийча хургва наьха хаттарашта жоп дала.

Укх бетта 22-ча дийнахьа, цар бокъонашца дувзаденаш дувцаргда прокурора. Цхьаболча бахархой шоай хаттараш, яздаь дладала а аьттув хургба. Прокурора нах тлайбергба укх адресах: Шолжа-пхье, Осканова оалача урамах №28.

Г О Б Ъ Я В Л Е Н И Я

Утерянный аттестат № 06 АБ 0012145, выданный СОШ №5 г. Назрани в 2013 г. на имя Бокова Магомеда Боргаевича, считать недействительным.

Утерянный диплом №1106040002857, выданный ГОУ Ингушским политехническим колледжем г. Назрани в 2017 г. на имя Мурзабекова Исмаила Абдул-Рашидовича, считать недействительным.

Утерянный аттестат №00624008921299, выданный СШ №2 с.п. Плиево в 2022 г. на имя Плиевой Ясины Хазыровны, считать недействительным.

Утерянный диплом № 06 НПА 0002437, выданный Политехническим колледжем г. Назрани в 2013 г. на имя Ганиева Амархана Беслановича, считать недействительным.

Утерянный диплом № 1106040005886, выданный Политехническим колледжем г. Назрани в 2018 г. на имя Ужаховой Миланы Джабраиловны, считать недействительным.

Хоккейни кхуврчера лочкьадаь Гьадала ахча гучадаьккхар полице

Султыгнакьан Йоакьап

Хоккейне кхуврче, воаца ши саг даязваь, лочкьадаь Гьадала ахча гучадаьккхар полице

лице, ФСБ болхлоша.

Укх бетта 8-ча дийнахьа длабихьача тохкама балхо хьахьекхар, Республикерча хоккейни кхуврче, болх беш воаца

ши саг даязваь, хлара бетта ахча хьайдеш хинналга. Цу гьулаха длахо тохкам беш я полице. Харчача наькьаца Гьадала ахча даар, иштга атта дусаргдац.

**Говзанчаша
белгалдаьккхар,
ПалгIайчен почта
отделенешка
керттера эшаш
дола, кхоъ
хьалаш**

Султыгнаькъан Йоакъап

**ПалгIайчен почтови от-
деленешка, эггара чIоагIа
наха эшаш долча хьалаш-
та юкьера, кхоъ белгал-
дир говзанчаша, кьаьстта
уж хьалаш эшаш хьабоагIа
вай бахархой почте аьнна,
хоам бир «Сердало» газе-
тага, ПалгIай Республике
ГIолла йолча УФСП пресс-
служба.**

Цу тохкамо хьагойт хьал-
харча аргIах эшаш дар да,
почте ГIолла дIадохийтар
а хьадоагIаш дар а. Карар-
ча шера, наджгамхой бетта-
гара КIимарса бетта кхаччал-
ца дIадахийта а хьаденарех,
наха дIаденна а да 1,2 каь-
хат.

Иштта, платежаш дIаялар
а керттерчарех лоархIаш да.
Вай бахархоша дукхагIа
даькье коммунални леладаь
хьалех Iаьдала дIалуш дола
ахча дIадохийт сотови був-
замашка ГIолла, кредиташ,
йоал (налогаш), паччахьалк-
хен пошлинаш.

Кьаьстта уж хьалаш лелладу
юртарча муниципальни даь-
кьа тIа бахараша. Укх шера,
ПалгIай Республика почто-
ви отделенешка ГIолла, 100
000 платежаш дIаяхьийтай.

Эггара лоархIамеча хьа-
лашта юкье да пенсеш, иштта
пособеш, цкьалуш дола со-
циальни пособеш. Хоам бу,
ворхI бетта, карарча шера, уж
диь бIаьей шовзткьей итта
эзарзза дIаденнад.

Хьун доазонашта тIахьожам лоаттабу

Коазой Мадина

Ци ялара кхерам лакха хи-
ларах бола, хьунашкара
тIахьожам, тахан а, дIахьош
ба МЧС болхлой. Цу доазоний
хьал лораду, лаьтта кIалхарча,

фецарча разведкаца. ШоллагIа
бола болх дIабахьара тIехьа,
цар юкьейоалаый гIетташ
йола, беспилотни аппараташ.

Укх навкьа тохкама болх
дIабихьар, Илдарха-Палий

тIарча моттигашка. Ахкан ха
хьаоттарца из болх лелабеш кьа-
хьег, МЧС болхлоша.

Церах лораду юртбоахама до-
алахьа дола лаьтташ, тIахьожам
боацаш тайсса яда моттигаш. Ре-
спублика бахархошка массе хана

санна, укх навкьа а дехар ду, цу
даькьа тIарча болхлоша. Боккьа-
ла а тIахьожам боацаш ма йита,
аренашка йийза ци, сийг дIа-хьа
бахьа, миho ци айе йиш йолча
моттигех лорале! Лораде боккьа-
ла а, вай мехкара Iалам!

Гуйранара хьалхара дохк доагIаш латт

Султыгнаькъан Йоакъап

ДIайха бетташ дIадахачул
тIехьагIа, ПалгIайчен до-
азон тIа массехк мор-
хаш йолаш, йоачан а йоа-
цаш, цхьацца йолча мотти-
гашка Гуйрана а сайрана а

кIезиг-дукха дохк доаллаш
ха оттам ба аьнна, хоам бир
«Сердало» газетага, региона
кIалхаравакхара болча бо-
ахама пресс-служба.

Республике хоалуш ба,
лаьгIо, малхбоалехьара 12-14

метр секунда хьокхаш бола
мух. Бийсана дика темпера-
тура я ийснегара вурийтнега
кхаччалца градус йолаш, дий-
нахьа 30 градусал совгIа яц.

Кьоаноша яхачох, гаьнаш-
та а, иштта кIотаргашта а,
хIара коа хьалкхувш йолча

баьцовгIашта а догIа ца хилча
далац. Ишттала дукха йокь-
ал лаьтгача вай мехка, еррига
гаьнаш йокьалуш латт, шовзт-
кьа градус йола йIовхал,
дIайийнача баьцовгIашта, гет-
тара чIоагIа латкьаш хилар.

Мехдас «Беркат» ГУП масала эца йиш йола боахам ба аьлар

Коазой Мадина

Иштта яздаьд, ший Теле-
грам-канала оагIон тIа Кел-
матанакьан Махьмуд-Иаьлас,
ше «Беркат» ГУПе вахачул
тIехьагIа. Дийллача лаьттан
тIара (грунт) дика хьувкьам
ийцаь цар.

ГУПе хьалхара дIаювча
хIамашта лаьрхIа хьакьоаста-
даьд 20 гектар лаьтта. Цу тIа

хьалкхейи кабуц, хохаш, сто-
лови оала бурак, моажолгаш,
нарсаш, томаташ, баклажа-
наш, кIомдар а мерздар а сибаз,
цхьан шерара баьцовгIаш.

ХьатIадоагIаца шера, боаха-
ме лерхI 50 гектар лаьттана до-
азув хилийта.

«Республика Кулгалхочо,
«Беркат» ГУП, масала эца йиш
йола боахам ба аьлар.

Укхазга гуш дабоккьонцахьа
волча, фусам-даь кулг дика кхе-

таш хилар, цунна дика хов ба-
цадаараш мишта кхеде деза.
Укх боахамерча хьалаша, со
гIадвигар. ХIана аьлча, укхазга
даьха толамаш дика дар. Ерни-
га а продукци экологеге дилла-
ча цIена я, нитраташ а ГМО а
йоацаш я», — аьнна белгалдир,
республика Кулгалхочо.

Йийллача ара грунт оалача
хьисапе дIадувш долча доазон-
га диллача, деррига а республи-
ке ГIолла из да, 326 гектар лаьт-

та.
«Баьцадаараш дIадера ГУП
хьакьоастадаьр 77 гектар лаьт-
та да, хIаьта кооперативашта —
74 гектар, КФХ — 175 гектар.

Хьалхарча хьувкьамо
гIадвуг: томаташ — 770 тонн,
нарсаш — 715 тонн, бурак —
600 тонн, моажолгаш — 280
тонн, хохаш — 1200 тонн, кабач-
каш, баклажанаш — 400 тонн,
саьмарсаькх — 350 тонн, баьц-
цара хох, баьцовгIаш, балгарски

оала сибаз, мерза хьажкIаш —
120 тонн.

Укх шера, хьалхашка от-
тадаь декхараш кхоачаш-
дир. ХьатIадоагIаца шера до-
азув, 400 гектарага кхоачаш
дукхагIа де лерхI.

Шоай ГIулакх дика дIахьош,
хIамак хкеташ болча ГУПа фер-
мерашта, массаза а Iаьдала
оагIорахьара новкьостал хург-
да», — аьлар ПалгIайчен Кул-
галхочо.

сердало

Учредители:
Правительство
Республики Ингушетия и
ГАУ «Общенациональная
газета «Сердало»

Главный
редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зязикова, 12.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Росохранкультуры
по ЮФО.
Рег. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
14 сентября 2022 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диапозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

«Чингиз» спортивни клуба команда Соче д'айихъча дзюдох йолча турнире, КОТАЛОН МОТТИГАШ ЯЪХАР

Берданаъкъан Лорс

Соче, тов бетта ийслэг'ича денгара, цхъайтлаг'ича денга кхаччалца, регионашта юкьера, дзюдох йола яхъаш д'айихъар, СССРа ц'ихезача тренера, даьхен спорта викала, Коблев Йоакъана дагалоттама.

Иштта, республикери ши б'аь совг'а спортсмен вера цига яхъашка дакъалаца, царна юкье яр, «Чингиз» спортивни клуба команда а.

Вай дзюдоисташа пхь майдилг' яккхар: ца' дошо, ший дото, ший геза.

Уж бар: Кхорахой Мухъмад, Малсаганакъан Адам, Майсиганакъан Мухъмад, Тоаршхой Дикасаг, Малсаганакъан Ибраь'Иам.

Цар тренер ва, Назрань-шахъара, Аьлте-Юртарча № 14 йолча юкьерча ишколери Малсаганакъан Мухъмад.

Б'архой вежарий греко-римски латарата турнире чемпионаш хилар

Берданаъкъан Лорс

Б'архой Исма'Иал, 'Илихан дошо совг'аташ доахаш котбаьлар, Румыне столице д'айихъача 2005-2006, 2007-2008 шерашка баьча кагий-царна юкьерча греко-римски латарата, халкъашта юкьерча

турнире.

Яхъаш д'айихъар, тов бетта ийслэг'ича дийнахъа денз, цхъайтлаг'ича денга кхаччалца. Уж шаккхе а, хьалхле лелача вай региона спортивни клубашка ва. Б'архой Исма'Иала (62 кг) дозал да, «Чингиз» спор-

тивни клуба викал ва из, х'аьта 'Илихан (92кг) дозал да, из ва «Ади-Ахъмад» спортивни клуба викал.

Цу спортсмений кулгалхой говзал йолаш а, шоай г'улакх довзаш а ба. Цар тренерах ца' ва олимпиец Манкенакъан Назир, иштта Палг'айчен спор-

тивни латарата Федерацие кулгалхо Белхарой Руслан.

Хьалхадоаккх, д'адахаца шера май бетта, вежарех ца' — 'Илихан Болгаре д'ахьош хиннача, греко-римски латарата Европа чемпионате, кагийбарашта юкье, геза совг'ат доаккхаш, котваьлар.

Илдарха-П'алий т'а лаьрхх'а йола волейбола майда хургья ер шу чакхдалале

Берданаъкъан Лорс

Из лаьрхх'а йола майда, шахъаре хьалъе таро хилар 'аьдала бюджетера хьахьожадеш долча ахчана конкурсе цар дакъа лацарах, цу тайпара конкурс Минфино хьалхара д'ахьош яц.

Инициативни бюджет далара оалаш долча хьисапел хул из, нагахъа санна, объект хьалъера республика правительствата цхьа дакъа, цхьа дакъа муниципалитетот, х'аьта цхьа дакъа цу шахъаре бахача наха, из объект, волейбола майда хьалъера, юкьехьош хилча.

Палг'айчен Минфино цу г'улакха лаьрх'а, цхьа миллион сом хьахьождаьд, х'аьта наха шоашкарей муниципалитетот юкье да дезар 200 эзар совг'а сом да.

Ер шу чакхдалалехъа, Илдарха-П'алий т'а хьалъергья лаьрхх'а йола, волейболах ловзара майда аьнна, хоам бу шахъара мэре. Из хургья Илдарха-П'ала Централъни стадиона дакъа т'а.

Хьоашалганакъан Адам дзюдох Англе чемпион хилар

Берданаъкъан Лорс

Великобритане вахаш а тренировкаш цига д'ахьош а ва, вай мехкахо Хьоашалганакъан Адам. Из «English Championship

— 2022» чемпион хилар.

Лондоне д'айихъар яхъаш. Адам латаш вар 90 кг дозал дарашца.

Адама, цу тайпара толам

хьалхара боккхаш бац, шоай дезалца цхъана, уж цига бахаш бола дикка ха я. Из цкъа хинна 'Ийнавац, халкъашта юкье д'ахьош йолча, яхъашка Англе викал волаш.

Из доацаш, Адам тренерски болх д'ахьош вола дикка ха я. Лондоне цун, ше хьайийла дика болх беш, танарча денга кхоачаш лертг'а толамаш доахаш, дзюдох секци а я.